

KÖPEKLER İÇİN

BAKIM VE BESLEME REHBERİ

Sevgili Ankaralılar,

İnsan çevresiyle insandır. O çevrede, insanın da, hayvanın da, bitkilerin de yaşama hakkı vardır. Hayvanların ve bitkilerin yaşaması ve çeşitlenmesi, insanın elindedir. İnsanın doğa ve hayvan sevgisi uygarlık düzeyi açısından da bir ölçüdür.

Medeniyet, insanın doğa ve hayvan sevgisiyle ölçülür.

Her canlı bizim için değerlidir. Sokakta yaşayan her hayvana sahip çıktığımız gibi, evcil hayvanlar da bizim için değerlidir. Kentimizin güvenli, yaşanabilir ve albeni odağı haline gelmesi, hizmetin çok yönlü ve bütünlüklü gerçekleştirilmesine bağlıdır. Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak sahiplenmenin ve evcil hayvanların önemini anlayan bir yaklaşım ve sorumlulukla hareket ediyoruz.

İstiyoruz ki bu kentte her canlı güven içinde olsun. Sadık dostumuz konumundaki evcil hayvanların da güvenli bir hayat sürebilmeleri, biz, insanlara bağlıdır.

İşte bu nedenle onlara daha iyi bakabileceğiniz ve mutluluklarını arttırabileceğinizi düşündüğümüz bir rehber hazırladık.

Elinizdeki rehber, Ankara'da 'Her Can Değerlidir' anlayışının bir ürünüdür. İstiyoruz ki her evcil hayvanımız, siz dostlarıyla sağlıklı, mutlu ve güvenli bir yaşam sürsün. Bu nedenle sahiplenme ve bakımla ilgili ihtiyacınız olabileceğini düşündüğümüz bilgileri içeren bu rehberi hazırladık.

Bu rehber, evcil hayvanlarınızın ihtiyaçlarını anlama, bakımını sağlama, sağlığını koruma ve onları nasıl mutlu edebileceğimize dair değerli bilgiler içermektedir. İşinin uzmanları tarafından hazırlanan bu bilgilerin ışığında, ortak yaşam alanlarındaki hayat kalitenizin daha da artacağına inanıyoruz. Çünkü evcil dostu her Ankaralı, bu kentin bir parçasıdır ve sizlerin huzuru ve mutluluğu, bizim için çok büyük öneme sahiptir.

Bu vesileyle rehberin hazırlanmasında emeği geçen herkesi kutlar, doğası, hayvanı ve insanıyla Ankara'mıza mutlu bir hayat dilerim.

Mansur YAVAŞ

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı

Bu rehber, ülkemizde 10 ili etkileyen depremler sonrası arama kurtarma faaliyetleri için Meksika'dan Türkiye'ye gelen 150 kişilik ekipte yer alan hassas burunlu arama kurtarma köpeği Proteo'nun anısına adanmıştır. Proteo, 12 Şubat tarihinde çalışmalar sırasında rahatsızlanarak vefat etmeden hemen önce, enkaz altındaki üç kişinin sağ çıkarılmasında önemli bir rol oynamıştır. Proteo, kurtarma operasyonlarındaki cesareti, sadakati ve sevgisi ile unutulmaz bir iz bırakmıştır. Onun hikayesi, umut dolu bir öyküdür ve fedakarlıkla dolu bir dünyanın mümkün olduğuna dair inancımızı pekiştirir.

- 5 KÖPEKLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER
VE SAHİPLENME SÜRECİ
- 10 DOĞRU BİLİNEREN YANLIŞLAR!
- 13 BESİN VE BESLENME
- 15 SAĞLIK VE BAKIM
- 17 AŞI TAKVİMİM
- 20 YAŞLI VE ENGELLİ KÖPEKLERDE 3B
- 25 EVDE İLK GÜNÜM
- 27 İHTİYAÇ LİSTEM
- 28 KÖPEKLERDE BEDEN DİLİ
- 30 NOTLARIM

ÖNEMLİ HATIRLATMA

Resmi Gazetede yayımlanan “Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik” ile evcil hayvanlar için mikroçip takılması zorunlu hale getirilmiştir.

Yönetmeliğe göre 31.12.2022 tarihine kadar kedi, köpek ve gelincik sahiplerinin mikroçip taktırmaları gerekmektedir.

Evcil hayvanlara çip zorunluluğu kapsamında gelinciklere, köpeklere ve kedilere çip taktırmayanlara cezai yaptırım uygulanmasına karar verilmiştir.

Uygulamaya dahil olmayan evcil hayvan sahipleri ise 5199 sayılı kanun gereği 10.000 TL ceza ödemekle yükümlüdürler.

Kedi çip fiyatları ile köpek çip fiyatlarında 2022 yılı itibariyle güncellemeler gerçekleştirilmiştir.

Genel Bilgiler ve Sahiplenme Süreci

Köpek sahibi olmak, büyük bir ayrıcalık ve sevinç kaynağıdır; ancak bu durum aynı zamanda, sahiplerine önemli sorumluluklar yüklemektedir. Köpeğinizle birlikte yaşarken, onun sağlığını ve refahını sürekli olarak gözetmeniz ve bu yönde tedbirler almanız önemlidir.

Veteriner hekim olarak bizler, köpek ve kedilerin, dünyamızı daha iyi bir yer kıldığı görüşündeyiz ve bu nedenle onlara en iyi bakımı ve hizmeti sunma sorumluluğumuzun farkındayız.

Bu kılavuz, köpeğinizle olan ilişkinizi kuvvetlendirme ve olumlu bir bağ oluşturma amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuzda, köpeğinizin yaşam kalitesini artırmak ve ona en iyi bakımı nasıl sağlayabileceğinizle ilgili çeşitli öneri ve bilgilere ulaşabilirsiniz.

Genel Bilgiler ve Sahiplenme Süreci

HAYVANLAR İÇİN 5 ÖZGÜRLÜK HAKKI

- Açlık ve susuzluktan uzak bir yaşam hakkı
- Barınma hakkı
- Sağlık sorunlarından uzak bir yaşam hakkı
- Kendilerini oldukları gibi ifade edebilme hakkı
- Korku ve stresten uzak bir yaşam hakkı

Evinize bir köpek kabul etmek, tüm aile için neşe dolu bir anı temsil eder. Bu, aile bireylerinin yaşamlarını belirgin bir şekilde dönüştürürken, uzun vadeli taahhüt ve sorumlulukları da yanında getirir. Evcil hayvan sahibi olma kararı, hafife alınmamalı ve aile bireyleri ile detaylıca değerlendirilmelidir.

Köpek sahiplenirken, onun ihtiyaçlarına uygun bir yaşam ortamı sağlamak, onunla uyum içinde yaşamak ve ona düzenli bakım sağlamak önemlidir. Bu, hem köpeğinizin hem de sizin mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürmenizi sağlayacaktır.

Genel Bilgiler ve Sahiplenme Süreci

Çoğu kez, hayvan barınaklarında terkedilmiş evcil hayvanlara rastlarız çünkü sahiplenilen bazı hayvanlar, yeni sahipleri tarafından beklenmedik bir sorumluluk olarak algılanmıştır. Bu nedenle, sahiplenme kararı verirken dikkatlice düşünmek ve aşağıda belirtilen temel soruları kendinize sormak önemlidir;

Zaman: Köpeğiniz için yeterli zamanınız var mı? Köpekler düzenli ilgi, sevgi, yürüyüş ve bakıma ihtiyaç duyarlar. Ona ne kadar zaman ayırabilirim; oyun, bakım, yürüyüş ve eğitim için?

Bağlılık: Uzun süreli bir birlikteliğe hazır mısınız? Köpekler, iyi bakım şartlarında, genellikle 8 ila 14 yıl yaşayabilirler.

Bütçe: Finansal olarak hazır mısınız? Köpek sahibi olmak, beslenme, eğitim, sağlık kontrolleri, aşılamalar ve parazit kontrolleri gibi düzenli masrafları beraberinde getirir.

Uygunluk ve Uyum: Sahiplenmek istediğiniz köpek, yaşam koşullarınıza, ailenize ve evdeki diğer evcil hayvanlarınıza uyum sağlayabilir mi? Evinizin koşullarını göz önüne alarak, köpeğin boyutları ne olmalı? Aileniz veya diğer evcil hayvanınızla uyumlu bir hayat sürebilir mi?

Yalnızlık: Uzun süreler boyunca köpeği evde tek başına bırakacak mıyım?

Sahiplenme Amacı: Neden bir köpek sahiplenmek istiyorsunuz?

Genel Bilgiler ve Sahiplenme Süreci

BANA UYGUN KÖPEĞİ NASIL BULABİLİRİM?

İrk, bir köpeğin karakterini şekillendiren faktörlerden biridir. Bazı ırklar diğerlerinden daha aktif veya bağımsız olabilirken, bazıları daha çok ilgi isteyebilir. Sahipleneceğiniz köpeğin yaşam tarzınıza uygun olmaması durumunda, zamanla köpeğinizin ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelebilirsiniz ve bazı davranış problemleri yaşayabilirsiniz. Belirli ırklar, genetik özellikleri sebebiyle belirli sağlık problemlerine daha yatkın olabilir. İrk köpekler yerine barınaklardan veya sokaktan bir köpek sahiplenebilirsiniz. Unutulmaması gereken, her hayvanın kendi karakterinin olduğudur. Bu sebeple, karar vermeden önce veteriner hekiminizle görüşmeniz de fayda vardır.

Genel Bilgiler ve Sahiplenme Süreci

ERKEK Mİ DIŞI MI?

Erkek ve dişi köpeklerin biyolojik ve fiziksel farklılıkları davranışlarını etkileyebilir. Dişi köpekler yılda en az iki kez kızgınlık dönemine girer, bu dönemde dişi köpeğinizi erkek köpeklerden uzak tutmalısınız. Kısırlaştırılmamış erkek köpekler ise kızgınlık dönemlerinde dişi köpek arayabilir, agresyon gösterebilir ve evden kaçma eğiliminde olabilirler.

YAVRU MU, YETİŞKİN Mİ?

Birçok kişi evcil hayvanını yavruyken sahiplenmeyi tercih eder. Yavru köpekler sevimlidir, ancak sahiplenmeden önce bu durumun yaşam koşullarınıza uygun olup olmadığını değerlendirmeniz önemlidir. Yavru köpekler daha fazla ilgi, zaman ve eğitime ihtiyaç duyarlar. Yavru köpek sahiplendiğinizde sütten kesilmiş olmasına dikkat etmelisiniz; bu durum köpeğinizin davranışlarına ve gelişimine etki edebilir. Yetişkin köpekler genellikle tuvalet eğitimlerini almıştır ve yavru köpeklere göre daha az ilgi beklerler. Ancak, bazı kötü alışkanlıkları olabilir ya da davranış bozuklukları geliştirmiş olabilirler. Bir yetişkin köpeği sahiplenmeyi düşünüyorsanız, olası davranışsal sorunları öngörebilmek adına köpeğin geçmişini araştırmanız faydalı olacaktır.

Doğru Bilinen Yanlışlar

- Köpekler siyah-beyaz görürler.
- Köpekler, renkleri bizimkinden farklı bir şekilde algırlar. Genellikle, dünyayı pastel tonlar üzerinden ve bizden daha soluk bir şekilde görürler.
- Köpek ve kedi bir arada yaşayamaz.
- Kedi ve köpeklerin doğasında düşmanlık olduğu ve aynı evde bir arada yaşayamayacaklarına dair görüş yanıltıcıdır. Doğru ve dikkatli bir şekilde tanıştırdıklarında, kedi ve köpekler dostane bir şekilde aynı mekanda huzurlu bir şekilde yaşayabilirler.
- Sokak köpekleri inatçı ve saldırgandır.
- Sokak köpeklerinin aile yaşantısına uyum sağlayamayacakları ve eğitilemeyecekleri düşüncesi kesinlikle hatalıdır. Türkiye’de ve dünyanın birçok yerinde, barınaklardan alınan melez köpeklerle mutlu bir şekilde yaşayan birçok insan vardır. Dahası, bu köpeklerden bazıları, arama kurtarma gibi zorlu eğitimleri başarıyla tamamlayarak çeşitli görevlerde bulunmaktadır. Melez köpekler, safkanlara kıyasla daha sağlıklı ve uzun ömürlüdür.
- Köpekler mideleri rahatsızlandığında ot yer.
- Köpeklerin ot yeme sebebi bilinmemekte ve bu konuda kesin bir açıklama yapılamamaktadır.

Doğru Bilinen Yanlışlar

Köpek tüyü akciğerde kist oluşturabilir.

Bu tür kist oluşumları, genellikle parazit yumurta ve larvalarının varlığında meydana gelir. Eğer kedi köpeklerinize düzenli olarak iç ve dış parazit ilaçları uyguluyorsanız, böyle bir tehlike söz konusu değildir.

Köpekler kışın üşümezler.

Köpeklerin kalın kürkleri, onların soğuk havada yaşayabilecekleri anlamına gelmez. Tabii ki, bir Sibiryalı kurdu, melez bir sokak köpeğinden daha dayanıklı olabilir, ancak bu, onların soğukta hayatta kalabileceklerini garanti etmez.

Sıcak bir burun köpeğin hasta olduğu anlamına gelmektedir.

Güneşteki bir köpeğin burnu sıcakken, hasta bir köpeğin burnu soğuk olabilir. Bir köpeğin normal vücut sıcaklığı 37,5 ile 39 derece arasındadır. Eğer köpeğinizin hasta olabileceğinden şüpheleniyorsanız, vücut sıcaklığını kontrol edin ve veteriner hekiminize başvurun.

Köpekler mideleri rahatsızlandığında ot yer.

Köpeklerin ot yeme sebebi bilinmemekte ve bu konuda kesin bir açıklama yapılamamaktadır.

Doğru Bilinen Yanlışlar

Köpekler tek öğün beslenirler.

Köpeklerin bir yaşından sonra günde bir öğün yemeleri gerektiği inancı yanıltıcıdır. Köpeğin günlük yemeği iki öğün halinde, günün farklı saatlerinde, örneğin sabah ve akşam olacak şekilde verilmelidir. Bu, mide problemlerini önler ve stresi azaltır.

Köpekler yaralarını yalayarak iyileştirir.

Köpek tükürüğü birçok bakteri ve enzim içerir. Yarayı yalamak, yarayı nemli tutar ve bu da bakteri üremesine olanak tanır, bu durum iyileşme sürecini yavaşlatabilir.

Küçük ırk köpekler egzersize ihtiyaç duymazlar.

Küçük olmaları sebebiyle az harekete ve egzersize ihtiyaçları olduğu düşüncesi yanıltıcıdır. Küçük olmaları, onların bir köpek olduğu gerçeğini değiştirmez. Tüm köpeklerin gezme ve egzersiz yapma ihtiyacı vardır ve bu aktivitelerden zevk alırlar. Düzenli gezme programları olmayan köpekler, obezite, saldırganlık, korku davranışları gibi fiziksel ve psikolojik problemlerle karşılaşabilirler.

Besin ve Beslenme

Her köpek, ırkına, yaşına, genetik yapısına ve yaşam koşullarına göre farklı beslenme ihtiyaçlarına sahiptir. Her yaşam evresinde dengeli ve yeterli beslenme sağlamak, köpeğinizin sağlığı için kritiktir. İdeal beslenme, köpeğinizin temel besin öğelerini doğru bir dengede, eksiksiz ve uyumlu bir şekilde alması demektir.

6 aylıktan küçük yavrular için günlük üç öğün önerilirken; büyüklere günlük 1 ya da 2 öğün yeterli olabilir (2 öğün büyük ırklar için uygundur.) Eğitim sırasında, yavru köpeklere mamalarını ödül olarak da sunabilirsiniz. Ancak, günlük beslenme miktarını aşmamaya özen göstermelisiniz. Ani beslenme değişikliklerinden kaçınılmalı, sindirim sistemlerinin uyum sağlamasına zaman vermeli ve ishal gibi sağlık sorunlarına karşı dikkatli olmalısınız.

Köpeğinizin önerilen günlük mama miktarını aşması, kilo problemlerine yol açabilir. Mama miktarını kontrol altında tutarak ideal kiloyu sağlamalısınız. Sağlık problemlerine karşı dikkatli olmalı ve öğünlerden sonra köpeğinize aşırı yemek yedirmekten kaçınılmalıdır.

Köpeğinizin sürekli erişebileceği temiz su bulundurmalısınız. Yaş mama veriyor olsanız bile, su tüketimi önemlidir. Suyun temiz ve serin olması gerekir. Köpeğinizin sindiremeyeceği süt vermemelisiniz.

Mama ve su kaplarını farklı yerlere koymalı, özel bir alanda düzenli olarak mama vermeli ve köpeğinizi yalnız bırakmalısınız. Eğer yemek yemezse, kabı kaldırın ve bir sonraki öğünü bekleyin.

Besin ve Beslenme

KÖPEĞİNİZİ OBEZİTE RİSKİNDEN KORUMA

Obezite, hem insanlarda hem de hayvanlarda büyük bir sağlık sorunudur. Fazla mama vermek köpeğinizin obez olmasına yol açabilir. Obezite, köpeğinizin ömrünü kısaltabilir ve birçok sağlık problemine yol açabilir. Aşırı kiloyu önlemek için öğünleri kontrol etmeli, ek gıda vermeme, düzenli egzersiz yapma ve kilosunu takip etmelisiniz. Veterinerinizle köpeğinizin kilo durumunu görüşmeli ve gerekirse bir program uygulanmalıdır.

Köpeğinizin iyi olması sadece temel ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda yaşam kalitesini artırmayı da içerir. Köpeğinizin benzersiz ihtiyaçları olabilir ve bu ihtiyaçları karşılamak önemlidir. Birlikte oyun oynamak her iki taraf için de mutluluk vericidir.

FİZİKSEL AKTİVİTE

Düzenli yapılan egzersiz, obezite, solunum ve kalp rahatsızlıkları gibi sağlık problemlerini önlemekte kritik bir rol oynar. Köpeğinizi formda tutmak adına birçok seçenek arasından tercih yapabilirsiniz. Köpeğinizle birlikte yürüyüş ya da koşu yapabilir, bisiklet sürerken o dasize eşlik edebilir; bu, beraber gerçekleştirebileceğiniz aktivitelerdendir. At ve geri getir oyunu da başvurulan bir egzersiz metodudur.

Yanınızda yeterli su taşıdığınızdan ve aşırı sıcak havalarda dışarı çıkmadığınızdan emin olun. Köpeğinizin bedenen ve zihnen sağlıklı olması esastır. Bu, dışarıda harcanan zaman ve oyunların önemini vurgular.

HATIRLATMA: Ödül, köpeğinizin hoşlandığı şeyler olabilir: kuru/yaş mama, ödül maması, fırçalanmak, bir oyuncak veya oyun oynamak. Önemli olan, köpeğinizin neyden hoşlandığını bulmaktır. Ödül temelli eğitim veya pozitif eğitim, etkili yöntemlerdendir ve köpeğinizle aranızdaki bağı güçlendirir. Onunla oyun oynamak veya sevmek, ödül mamasından daha çok motivasyon sağlar. Ödül maması köpeğinizin fazla kalori almasına sebep olabilir, bu yüzden dikkatli olunmalıdır. İnsan yemekleri köpeğiniz için uygun değildir, bu yüzden profesyonel mamalar önerilir.

Sağlık ve Bakım

Koruyucu sağlık tedbirleri, köpeklerin sağlığını koruma açısından kritik bir öneme sahiptir. Düzenli ve dengeli beslenme, düzenli aşılar, parazit kontrolü, dış ve ağız bakımı, göz ve kulak sağlığı ile hayvan davranışları hakkında detaylı bilgi almak, köpeğinizin gelecekteki sağlık sorunlarını önlemekte faydalı olabilir. Bu bilgileri veteriner hekiminizden almalısınız.

PARAZİTLER

Köpeklerde düzenli parazit kontrolü büyük bir önem taşır. Yavru köpekler, iç parazitlere yetişkinlere nazaran daha duyarlıdır, bu nedenle daha sık kontrol edilmelidirler. İç parazitler, insanlar için de risk teşkil edebilir; çocuklar köpeklerle veya onların dışkılarıyla direkt temasa geçebilirler. Dış parazitler de köpeklere zarar verebilir. Pireler ve keneler, kaşıntıya ve diğer cilt problemlerine yol açabilir. Parazitlere karşı korunma amacıyla düzenli ense damlası veya oral antiparaziter ilaçlar uygulanmalıdır. Uygulama sıklığı mevsime bağlı olarak değişebilir. Veterineriniz köpeğiniz için en uygun iç ve dış parazit kontrol programını önerecektir.

KISIRLAŞTIRMA

Bir dişi köpek yılda yaklaşık 20 yavru doğurabilir. Bu durumu göz önüne alındığında, kısırlaştırma, hayvan nüfusunu kontrol altına almak adına vital bir öneme sahiptir. Kısırlaştırma aynı zamanda hayvanlar için davranışsal avantajlar sağlar. Kısırlaştırılmamış hayvanlar stresli kızgınlık dönemleri geçirir ve kısırlaştırılmış hayvanlar, çeşitli kanser türlerine karşı daha az risk taşır. Kısırlaştırılmış köpekler genellikle daha sakin olur. Kısırlaştırılmış köpeklerde iştah artışı ve günlük enerji ihtiyacı azalması olabilir. Obezite riskini azaltmak için, düşük kalorili diyetler ve düzenli egzersiz önemlidir. Kısırlaştırma ve diyet hakkında detaylı bilgiyi veterinerinizden alabilirsiniz.

Sağlık ve Bakım

HİJYEN VE BAKIM

Köpeklerde diş sorunları yaygındır ve diş sağlığı, genel sağlık için kritiktir. Diş bakımı köpeğin genel sağlığını etkileyebilir. Diş temizliği ve düzenli kontrol, köpeğinizin ağız sağlığı için önemlidir. Özel köpek diş fırçası ve macunu kullanılmalı, ve diş taşı önleyici kuru mamalar önerilebilir. Göz akıntıları düzenli olarak temizlenmeli, kulak temizliği de özellikle düşük kulaklı ırklarda düzenli yapılmalıdır. Düzenli yıkanma ve tarama da deri ve tüy sağlığını korumak adına önemlidir. Farklı tüy yapısına sahip köpekler için farklı bakım rutinleri gerekebilir; uzun tüylü köpekler sık tarama ve bakıma ihtiyaç duyar, kısa tüylü köpekler ise düzenli tarama ve 6 haftada bir yıkanma ihtiyacı duyar.

AŞILAR

Aşılar, köpeğinizin ve aile üyelerinin sağlığını koruma açısından son derece vitaldir. Bazı aşılar zorunlu kılınırken, bazıları köpeğinizin sağlık değerlendirmesine bağlı olarak önerilebilir. Her durumda, veterinerine başvurmalı ve onun önerilerine uygun hareket etmelisiniz.

Köpekler genellikle ilk aşılarını 6-8 haftalıkken alırlar. Bu dönemde yavrular, annelerinden doğumdan sonra aldıkları antikorları artık alamazlar ve bu da onları hastalıklara karşı daha savunmasız kılar. İlk aşılarından sonraki dönemde, düzenli aşılar çok önemlidir ve aşı programını takip etmek köpeğinizin sağlığı için hayati bir önem taşır.

- 6. Hafta: İç-Dış Parazit Uygulaması
- 8. Hafta: Karma Aşı 1. Doz
- 9. Hafta: Bronşin Aşısı 1. Doz
- 10. Hafta: Corona Aşısı 1. Doz
- 11. Hafta: Karma Aşı 2. Doz
- 12. Hafta: Bronşin Aşısı 2. Doz
- 13. Hafta: Corona Aşısı 2. Doz
- 14. Hafta: Kuduz Aşısı

Sağlık ve Bakım

KÖPEĞİNİZİ VETERİNER HEKİMİNE GÖTÜRMENİZ GEREKEN DURUMLAR

Yeni bir köpek edindiğiniz zaman, 48 saat içinde köpeğinizin sağlık kontrolü için veteriner kliniğine götürmeniz esastır. Veteriner doktorunuz, köpeğinizin kapsamlı bir sağlık değerlendirmesi yapacak ve sizlere uygun bakım metotları konusunda bilgilendirme sağlayacaktır.

6 ayda bir yavru köpeklerin düzenli olarak sağlık kontrolünden geçmeleri tavsiye edilmektedir. Aşı takvimine uygun olarak bu sağlık kontrollerini düzenleyebilirsiniz.

Yetişkin köpeklerinse, yılda bir kez sağlık kontrolü yaptırmaları şarttır. Düzenli kontroller sayesinde, erken tanı koyabilir ve olası sağlık problemlerine erken müdahale edebilirsiniz.

TUVALET ALIŞKANLIĞI KAZANIMI

Köpeğinizin sağlıklı bir tuvalet alışkanlığı kazanması, hijyenik sorunlar ve ardından gelen sağlık problemlerini önleme açısından kritiktir. Köpeklerin, gün içerisinde birkaç kez dışarı çıkarılarak tuvalet ihtiyaçlarını gidermeleri lazımdır. Dışarı çıkmak, köpeğinizin sosyalleşmesi ve fiziksel aktivite ihtiyacını karşılaması için de gereklidir. Eğer yeni bir yavru köpek sahiplendiyseniz, tuvalet eğitim sürecinde etkin olmanız ve sürecin biraz zaman alabileceğini bilmelisiniz.

Köpekler yavruyken idrarlarını kontrol etmekte zorlanabilir ve sıkça idrar yapabilirler (saatte 1-2 kez). Çok heyecanlandıklarında veya oynarken, aniden idrarlarını yapabilirler. Sindirim sistemleri, yemekten sonra çalışır, bu yüzden yemekten yaklaşık 15-30 dakika sonra idrar yapabilirler. Yavru köpeğinizi sık sık dışarı çıkarın, doğru yerde tuvaletini yaptığında onu övün ve eğitim sürecinde ödüllendirin. Dışarıda iken köpeğinizin dışısını toplamayı ihmal etmeyin!

Sağlık ve Bakım

KÖPEĞİNİZDEKİ DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİKLERİ VE NEDENLERİ

Köpeğinizin sağlıklı ve huzurlu olabilmesinin anahtarı, onun ihtiyaçlarını bilmek ve bu ihtiyaçlara saygı göstermektir. Köpeğinizde bir davranış değişikliği fark ettiğinizde, genellikle bu durumun altında bir sağlık problemi ya da bir duyarlılık yatar. İshal, kabızlık, iştah kaybı, aşırı uyuma, saldırganlık, hiperaktivite veya kendini izole etme, ani davranış değişikliklerine örneklerdir.

Bu belirtiler, farklı nedenlerle de görülebilir ama kesinlikle bir sorun olduğuna işaret ederler.

Bu gibi hallerde köpeğinizin stres belirtilerinin altında yatan asıl sebepleri göz önünde bulundurmalısınız.

Son zamanlarda yaşadığı ortamda bir değişim mi meydana geldi?

Yeni bir insan, hayvan ya da eşya mı eklendi?

Gürültüye mi maruz kaldı?

Ya da yemek düzeninde bir değişim mi oldu?

Stresini hafifletmenin yolu, köpeğinizin davranış değişikliğinin temel sebebini bulmak ve onu anlamaktır.

Bu adımı attıktan sonra, onunla daha çok vakit geçirmek stresini alacaktır.

Yaşlı Köpeklerde Besin-Besleme-Bakım

Yaşlı köpekler, çevrelerine adapte oldukları ve genç köpeklere göre daha sakin oldukları için mükemmel arkadaşlar olabilirler.

Yaş ilerledikçe, yaşlı köpeklerin çevreleri, beslenme alışkanlıkları ve günlük rutinlerinde yaşa uygun değişiklikler ve adaptasyonlar yapılması önem kazanır. Bu evrede, köpek sahiplerine düşen görev, köpeklerin yaşam kalitesini optimum düzeyde sürdürmektir.

Yaşlılıkta, köpekler daha pasif olabilir ve daha çok uyuyabilirler. Görme, işitme ve koku alma duyularında gerilemeler yaşanabilir; ayrıca katarakt, diş problemleri ve eklem rahatsızlıkları gibi sağlık sorunları görülebilir. Veteriner doktorunuz bu sağlık sorunlarıyla ilgilenebilir, bu yüzden yaşlı köpeklerin düzenli sağlık kontrollerini daha sık yapmaları önemlidir.

Eğer iştahlarında ya da su içme alışkanlıklarında değişiklikler gözlemliyorsanız ya da idrar kaçırma gibi sorunlar fark ederseniz, veteriner hekim muayenesi gereklidir.

Engelli Köpeklerde Besin-Besleme-Bakım

Bazı insanlar özel bakım gerektiren hayvanlara yardım eli uzatmayı arzular, fakat sağlık sorunları olan bir evcil hayvan bakmak her zaman kolay olmayabilir. Görme yetisini kaybetmiş köpeklerin bakımının düşünülenden daha karmaşık olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle, daha önce köpek beslememiş olan bireyler, bu süreç içerisinde zorlanabileceklerini aklından çıkarmamalıdır. Bu durumun temel sebebi, köpek sahiplenmenin beraberinde getirdiği sorumluluklara, ekstra ihtiyaçların da dahil olmasıdır. Ancak, daha önce köpek besleyenler için, görme yetisi olan bir köpeğe bakmakla, görme yetisi olmayan bir köpeğe bakmak arasında büyük bir fark olmayabilir. Birkaç özel düzenleme ile, görme yetisi olmayan bir köpeğe sağlıklı ve mutlu bir yaşam sunabiliriz.

Görme yetisi olan köpeklerde olduğu gibi, görme yetisi olmayan köpekler için de eğitim çok kıymetlidir. Sonuçta, görme yetisi olmasa bile, zihinsel aktivite ve yaşam kalitesinin artırılması önemlidir. Görme yetisi olmayan köpeklerin eğitiminde ses, daha etkili bir şekilde kullanılır. Sesli oyuncaklar, bu köpeklerin farkındalıklarını geliştirmelerine yardımcı olabilir. Eğitim sırasında ses tonunun düzenlenmesiyle köpeğe çeşitli komutlar verilebilir.

Engelli Köpeklerde Besin-Besleme-Bakım

Ancak, ev ortamında görme yetisi olmayan köpeklerin eğitimi, hem köpek için hem de ev halkı için meşakkatli olabilir. Bu yüzden, eğitim sürecinde profesyonel bir destek almak önerilir.

Eğer bir görme yetisi olmayan köpek sahiplenmeyi düşünüyorsanız, onun hayatını daha yaşanabilir kılmak adına evde bazı düzenlemeler yapmanız gerekebilir. Görme yetisi olmasa da, yeni köpeğinizin çabucak yeni ortamına uyum sağladığını görebilirsiniz. Evinizde yapacağınız düzenlemeler, yeni köpeğiniz için adaptasyon sürecini daha da kolaylaştırır. Eğer mümkünse, mobilyaları odadan odaya geçişi kısıtlamayacak şekilde yerleştirin. Köpeğin bir yere sıkışıp kalmaması önemlidir. Basit bir düzen, köpeğinizin ev içinde daha rahat hareket etmesini sağlar. Unutulmamalıdır ki, köpek ortama alıştıktan sonra mobilya düzenlemesi değiştirilmemelidir. Köpek, görme yetisi olmasa bile, evi kısa sürede öğrenir ve mobilyaların yerlerinin değiştirilmesi, köpeğin hareketlerini olumsuz etkileyebilir.

Köpeğinizin belirli yerlere girmesini istemiyorsanız, kapıları kapalı tutabilir ya da bebek kapısı koyabilirsiniz. Ayrıca, çok katlı veya içerisinde merdiven bulunan bir evde yaşıyorsanız, merdiven bölümlerinde ekstra önlemler almanız önemlidir. Köpeğiniz merdivenlerden düşerek yaralanabilir.

Engelli Köpeklerde Besin-Besleme-Bakım

Ancak, ev ortamında görme yetisi olmayan köpeklerin eğitimi, hem köpek için hem de ev halkı için meşakkatli olabilir. Bu yüzden, eğitim sürecinde profesyonel bir destek almak önerilir.

Evinizde başka evcil hayvanlar yaşıyorsa, yeni köpeğinizi onlarla tanıştırmak, hayvanların altıncı hissine güvenmelisiniz. Evcil hayvanlar, düşündüğümüzden daha akıllıdır ve çabucak uyum sağlarlar. Görme yetisi olmayan köpeği diğer evcil hayvanlar, çocuklar veya evde yaşayan diğer kişilerle tanıştırmak, bu süreci yavaş yavaş ilerletmek önemlidir. Bu süreçte, köpeğin güvenini kazanmanız gerekmektedir. Hızlı hareket etmek veya yüksek sesle konuşmak, köpeğin korkmasına ve strese girmesine sebep olabilir.

Köpekler çevrelerini koklama yoluyla anlarlar. Görme yetisi olmayan köpekler için bu duyu daha da önemlidir. Köpeğin, ev halkının kokusuna alışması, onların da köpeğe alışmalarına yardımcı olur. Bu süreçte, köpeğin korkmasına neden olacak ses ve hareketlerden kaçınmak önemlidir.

Engelli Köpeklerde Besin-Besleme-Bakım

Görme yetisi olmayan bir köpeğin daha yüksek veteriner masrafları olacağı düşünülse de, sağlıklı bir köpek ile görme yetisi olmayan bir köpek arasında ortalama veteriner masrafları açısından büyük bir fark yoktur. Ancak, bazı hastalıklardan kaynaklanan körlük durumları bu durumu değiştirebilir. Bu yüzden, görme yetisi olmayan bir köpek sahiplenmeden önce, körlüğün altında yatan hastalığı araştırmak ve bu hastalık hakkında bilgi sahibi olmak faydalı olacaktır.

Bazı durumlarda, görme kaybının tedavi edilmesi mümkündür, ancak oldukça masraflı olabilir. Glokom nedeniyle görme kaybı yaşayan ve tedavi görmekte olan köpeklerde ilaç ve ameliyat masrafları genellikle yüksek olabilir. Bu yüzden, görme problemi olan bir köpek sahiplenmeden önce, tedavi masraflarının karşılanabilir olduğundan emin olmalısınız.

Evde İlk Günüm

Köpeğinizin çevresel gereksinimlerine uygun bir yaşam alanı oluşturmak, sağlıklı ve mutlu bir hayat sürmesini sağlar. Sabit ve düzenli bir çevre, köpeğinizin stresini hafifletir, adaptasyon sürecini kolaylaştırır ve karşılaşılabileceği güçlüklerle baş etmesini destekler.

Köpeğinizin kişisel bir uyku yeri olması, kendini güvende hissetmesine ve daha huzurlu uyumasına katkıda bulunur. Uyku alanı, ılıman, huzurlu ve rüzgar almayan bir yerde olmalıdır. İdeal olarak, köpeğinizin yatak yeri sizin yatak odanızda bulunmamalı; daha sessiz ve insan geçişinin daha az olduğu bir konumda olmalıdır. Yatak yerini seçtikten sonra, köpekler düzenliği tercih ettiği için, değiştirmemeye özen gösterin.

Köpekler, çevrelerini anlamada koku alma yeteneklerini etkili bir şekilde kullanırlar. Bu sebeple, evde kullanılan temizlik malzemelerinin ağır bir koku yapmaması gerekmektedir. Aksi halde, bu kokular köpeğiniz için fazladan stres oluşturabilir.

Dengeli bir çevre, köpeğinizin insanlar ve diğer evcil hayvanlarla barış içinde yaşamasını destekler. Evin düzenli olması ve köpeğiniz için bazı kuralların bulunması, çevresel adaptasyonunu hızlandırır. Bu, köpeğinizin daha az stresli ve genel anlamda daha mutlu bir hayat yaşamasına yardımcı olur.

- Köpeğinizle olan bağınızı kuvvetlendirmek, çevresel uyumunu artırmak ve diğer hayvanlarla olumlu ilişkiler geliştirmek önemlidir. İşte bu noktada göz önünde bulundurmanız gereken birkaç nokta:
- Köpeklerin sosyalleşme süreçleri erken yaşlarda başlatılmalıdır; bu, farklı ortam, insan ve nesnelere alışmasını ve korkusuz bir yetişkin köpek olmasını sağlar.

Evde İlk Günüm

- Köpeğinize düzenli olarak ödül vermek de yararlıdır; ancak, ölçüyü kaçırmamak önemlidir.
- Köpeğinizin çocuklarla olan etkileşimi denetlenmelidir ve köpeğinizin kendini güvende hissedeceği bir çevre oluşturulmalıdır.
- Eviniz köpeğinize güvenli bir sığınak sunmalıdır. Potansiyel olarak tehlikeli olan her şey (ilaçlar, zehirli bitkiler, çikolata vs.) uzaklaştırılmalıdır. Köpeğinizin camlardan ve kapılardan düşme olasılığı minimize edilmelidir.
- Birden fazla petin bir arada yaşaması, uygun çevresel düzenlemeler ve adaptasyon süreçlerinin düzenli olarak izlenmesiyle gerçekleşebilir. Her hayvanın kendi mekanlarına ihtiyacı vardır. Hayvanların birbirlerine alışmaları için yeterli süre ve sabır ile süreç yönetilmelidir.
- Tanıtma sürecinde, nötr ve huzurlu bir çevre seçilmelidir. Hayvanlar arasındaki etkileşim gözetlenmeli, ayrı yeme, uyuma ve tuvalet alanları sağlanmalıdır. Yeni ve mevcut evcil hayvanlarınızın birbirlerinin kokularına alışmaları için zaman tanınmalı ve bu süreç kademeli olarak yönetilmelidir.
- Bu adımların tamamı, köpeğinizin özgüven kazanmasına, çevreye uyum sağlamasına, ve olası diğer evcil hayvanlarla sağlıklı ilişkiler kurmasına yardımcı olacaktır. Sabır göstermek, süreci dikkatle izlemek ve köpeğinize düzenli ve dengeli bir çevre sağlamak bu süreçte kritik öneme sahiptir.

İhtiyaç Listem

- **Köpek Maması:** Köpeğinizin yaşına, kısır olup olmamasına ve sağlık durumuna göre veteriner hekiminiz tarafından belirlenir.
- **Mama ve Su Kapları:** Porselen veya cam tercih edilebilir. Plastik mama kapları hijyen açısından uygun değildir. Mama ve su günlük olarak değiştirilmelidir.
- **Tasma:** Köpeğinizin boyutuna göre, boynunu sıkıştırmayacak göğüs tasması tercih edilmelidir.
- **Tarak:** Köpeklerin düzenli taranması hem tüy sağlığı için hem de tüy dökümünün azalması için önemlidir. Tahrişe sebebiyet vermeyecek, tüy yapısı ve kalınlığına uygun bir tarak tercih edilmelidir.
- **Tırnak Makası:** Düzenli tırnak bakımı yürüyüş sağlığı ve tırnak batmalarının önüne geçer.
- **Köpek Yatağı:** Yumuşak bir zeminde uyuması onu hem mutlu edecektir hem de diz ve dirsek bölgelerinin sertleşmesini önleyecektir.
- **Oyuncaklar:** Köpekler kemirmeyi seven canlılardır. Diş yapısına uygun kemirebileceği, yutmasına uygun olmayan oyuncaklar tercih edilmelidir. Özellikle diş değişimi döneminde oyuncağın önemi büyüktür.

Köpeklerde Beden Dili

Köpeğiniz sizinle devamlı bir şekilde iletişim halindedir. Verdiği ses sinyalleri ve sergilediği beden dili sayesinde, onun ihtiyaçlarına duyarlı olabilirsiniz. Beden dilini çözdükçe, aranızdaki ilişki daha da kuvvetlenir ve derinleşir. Köpeğinizin aldığı duruş ve gösterdiği vücut hareketleri, onu kavramak adına esastır.

Onun kuyruğunu sallaması genellikle mutlu olduğu anlamına geldiği bilinir; fakat ya diğer duyguları? Kendi duygularını nasıl dışa vururlar? Eğer köpeğiniz sırt üstü yatarken kuyruğunu bacaklarının arasına almışsa, bu itaatkar olduğunu işaret eder. Eğer başı düşük, kulakları başının iki yanında düz ve kuyruğu bacaklarının arasında aşağıdaysa, bu, korkmuş ya da stres altında olduğunu gösterir.

Köpeğinizin havlama biçimi de onun ne hissettiği konusunda bilgi sunar.

Örneğin;

- Duygusal bir tonla uzayan normal havlamlar, can sıkıntısını işaret eder.
- Uluma şeklindeki monoton hırlamalar, kendini tehdit altında hissettiğini belirtir.
- Aralıklarla ve sıkça yineleyen havlamlar, oyun oynamak istediğini ifade eder.

Köpeklerde Beden Dili

TETİKTE

ŞÜPHECİ

ENDİŞELİ

TEHDİT EDİLMİŞ

KIZGIN

"SAKİN OL"
başka yere bakma/başını gevretir

STRESLİ
sebezince ekerir

STRESLİ
sebezince burununu yolar

"SAKİN OL"
sebezince parlat baklar

"BANA BÖYLE DAVRANMA"
arkasını döner ve usuzlaşır

"RAHAHT BIRAKI"
gözlerini beyaz görürür

AVLANMA POZU
gözüne takip eder

STRESLİ
sebezince kaşınır

STRES ATMAK
sebezince atıklarır

RAHAHT
kulaklarını gevrek kıtır,
gözlerine koyar

"BANA BÖYLE DAVRANMA"
sahni döner

DOSTÇA / KİBAR
viduolu kurur

CANA YAKIN

"LÜTFEEENİ"
yansı flabul lakırır

"AŞK BÖCEĞİNİMİ"
gözlek sevirme pozur

"SELAM, SENİ SEVİYORUM"
kaynatma getirmesi

"OYNAYALIMI"
çyun salırmı

"HAZIRIMI"
ay salırmı

"MAMA MI VERECEKSİN?"

MERAKLI
başını yata yataır

MUTLU
(ayıkı scardırmı)

ÇOK SEVİNÇLİ
kırır kırır

"MİMİM...."

**"SENİ SEVİYORUM,
DEVAM ETİ"**

Notlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAZIRLAYANLAR

MUSTAFA ÜNSAL
SAĞLIK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI

AYDIN KAYALI
HAYVANAT BAHÇESİ ŞUBE MÜDÜRÜ

MUSTAFA ŞENER
VETERİNER İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ

MERVE KÖROĞLU - UZMAN VETERİNER HEKİM
VETERİNER İŞLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

TUĞBA BALCI CEYLAN - VETERİNER HEKİM
HAYVANAT BAHÇESİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

BURÇİN ÖZCAN - KENTSEL TASARIMCI VE PEYZAJ MİMARİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

**T.C.
ANKARA
BUYUKSEHIR
BELEDIYESI**

**PATİ
OKULU**

T.C. Ankara Büyükşehir Belediyesi